

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/417
Toplantı Tarihi/Sayısı : 25.09.2025/65
Karar Numarası : 2025/631
Başvuran : A.T.D.
Av. A.D.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : 1- Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
2- Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
3- Samsun İl Jandarma Komutanlığı
4- Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Vekili aracılığıyla başvuruda bulunan başvuranın, epilepsi, bipolar bozukluk, hiper aktivite, depresif bozukluk, zeka geriliği, antisosyal kişilik bozukluğu gibi hastalıkları sebebiyle 2009 yılından beri nörolojik ve psikolojik tedavi gördüğü, Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta iken insan onuruyla bağdaşmayacak, beden ve ruh sağlığını bozacak eylemlere maruz kaldığı, nakil geldiği Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda da benzer eylemlerle karşılaştığı için intihar girişiminde bulunduğu, ruh ve beden sağlığının bozulduğu, zamanında ve yeterli tedavi alamaması sebebiyle yoğun bakıma alınarak entübe edildiği ve halihazırda solunum cihazına bağlı olarak yaşamını sürdürdüğü iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran vekili, başvuru dilekçesinde özetle müvekkili A.D.T.'nin;
- a. Epilepsi, dikkat eksikliği, bipolar bozukluk, zeka geriliği, antisosyal kişilik bozukluğu gibi hastalıkları olduğunu ve 2009 yılından beri psikolojik ve nörolojik tedavi gördüğünü,
 - b. Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kalmakta iken, insan onuruyla bağdaşmayan nitelikte eylemlere maruz kaldığını,
 - c. Yaşadığı güvenlik sorunları sebebiyle Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledildiğini,
 - ç. Burada da isimlerini bilmedikleri görevlilerin beden ve ruh sağlığını bozacak, algılama ve irade

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

yeteneğin tahrip edecek nitelikteki eylemleri sebebiyle ruh sağlığının bozulduğunu,

d. Psikiyatri hekiminin müvekkilini muayene etmediğini, olumsuz davranışlar sergileyerek atak geçirmesine zemin hazırladığını,

e. Bu olayların tesiriyle bileğini ve kolunu keserek intihar girişiminde bulunduğunu,

f. İntihar girişiminden sonra destek olmadan yürüyemez hale geldiğini ve temel ihtiyaçlarını dahi gideremediğini,

g. Ceza infazının ertelenmesi için müracaat etmesine rağmen talebinin kabul edilmediğini,

ğ. Bu süreçte sağlık durumunun olumsuz yönde etkilenmeye devam ettiğini, sağlık hizmetine erişiminin engellenmesi sebebiyle birçok rahatsızlığının kronik hale geldiğini,

h. Yürüyemez durumda iken ambulans yerine ring aracıyla yatar vaziyette hastaneye götürüldüğünü ve yolda savrulduğunu,

ı. Halihazırda hayati risk taşıdığı gerekçesiyle solunum cihazına bağlandığını, bu halde dahi yatağa kelepçelenerek kötü muamele eylemlerine devam edildiğini,

iddia etmiştir.

3. Muhatap Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle başvuranın müvekkili A.D.T.'nin;

a. 21/5/2024 tarihi itibarıyla farklı tarihlerde 16 defa Kurum hekimi tarafından muayene edilerek, miyalji, dispepsi, dermatit, epilepsi, anksiyete bozukluğu, esansiyel (primer) tanılarla reçete düzenlendiğini,

b. 24/5/2024, 26/7/2024 ve 24/9/2024 tarihlerinde Bafra Devlet Hastanesi Nöroloji polikliniğinde muayene edilerek polinöropatiler, 22/5/2024, 21/8/2024 tarihlerinde ise psikiyatri polikliniğinde muayene edilerek bipolar affektif bozukluk tanılarla reçete tanzim edildiğini,

c. 15/9/2024 tarihinde el bileğini cam ile keserek intihar girişiminde bulunması üzerine önce Bafra Devlet Hastanesi Acil Polikliniğine daha sonra da 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama Merkezine sevk edilerek plastik cerrahı tarafından işleme tabi tutulduğunu,

ç. Daha sonra Bafra Devlet Hastanesi Fizik Tedavi ve Psikiyatri Polikliniklerinde tedavisinin devam ettiğini,

d. 4/10/2024 tarihinde bacaklarında halsizlik ve güçsüzlük şikayeti sebebiyle Bafra Devlet Hastanesinden Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesine sevk edildiğini, yatarak tedavisi uygun görülmesine rağmen mahkum koğuşunda yer olmadığı için yatışının yapılamadığını ve bu sebeple yatış için Ankara, Kayseri, Bursa, Kocaeli ve Elazığ Şehir Hastaneleri ile yazışmalar yapılarak yatışı için randevu talep edildiğini,

e. 25/10/2024 tarihinde Bafra Devlet Hastanesi Acil Polikliniğinde yapılan muayenesinde "...psikiyatri kontrolü önerilir, ringle gitmesi uygundur" şeklinde görüş bildirildiğinden başvuranın ring aracıyla nakledildiğini,

f. 28/10/2024 tarihinde Bafra Devlet hastanesi Fizik Tedavi Polikliniğine sevk edildiği halde ziyaretçisinin geleceğini beyan ederek hastaneye kendi isteğiyle gitmediğini,

g. 1/11/2024 tarihinde Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesine sevkini yapıldığını, bu hastanede yapılan muayene sonucu Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Polikliniğine yönlendirildiğini ve yoğun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

bakım ünitesine yatışının yapıldığını,

ğ. Fiziksel şiddet uygulandığına dair daha önce herhangi bir müracaatı olmadığını, bu bağlamda başvurana yönelik herhangi bir fiziksel şiddet uygulama durumunun bulunmadığını, belirtmiştir.

4. Muhatap Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle başvuranın müvekkili A.D.T.'nin;

a. Kurumda kaldığı süre içerisinde görevli memurların üzerine yürüdüğünü, eline geçirdiği cisimlerle memurlara saldırdığını, olumsuz yönde sözler sarf ettiğini,

b. Oda kapısını ve penceresini yumrukladığını, pencereyi kırarak demirbaşa zarar verdiğini,

c. Olayla ilgili başlatılan soruşturma sonucunda kendisi tarafından, Kurum personele fiziksel şiddet uygulandığının tespit edildiğini, bu nedenle herhangi bir personele ceza uygulanmadığını, belirtmiştir.

5. Muhatap Samsun İl Jandarma Komutanlığı yazılı cevabında özetle başvuranın müvekkili A.D.T.'nin;

a. Ring aracıyla nakledilemeyeceğine dair herhangi bir sağlık raporu bulunmadığını,

b. Kendisi hakkında hastaneye sevk ve tedavi sürecinde mevzuatın gerektirdiği tüm güvenlik tedbirlerinin alındığını,

c. Kendisine yönelik herhangi bir kötü muamele ve ya onur kırıcı eylemde bulunulmadığını, bu konudaki iddialarının somut delillere dayanmadığını,

ç. Kalmış olduğu yoğun bakım ünitesinin muhafazalı muayene odası olmaması, odada başka hastaların da bulunması sebebiyle, kendisine ve başkalarına zarar vermesini engellemek için kelepçe kullanıldığını,

d. Tedavi sırasında hekim tarafından talep edilmesi durumunda kelepçelerinin çıkarılabileceğini,

e. Tüm bu uygulamaların mevzuat çerçevesinde yapıldığını, hukuka aykırı bir durum bulunmadığını, belirtmiştir.

6. Muhatap Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimliği ise sunduğu yazılı cevabında özetle:

a. Nöroloji yoğun bakım servisinde yatarak tedavi gören ardından Samsun Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Hastalıkları Hastanesine sevkı yapılan A.D.T. veya vekili tarafından başvuru dilekçesinde belirtildiği gibi herhangi bir müracaatlarının olmadığını belirtmiştir.

7. Başvuran; muhatap Kurumların, Komutanlığın ve Başhekimliğin yazılı cevaplarına karşı yazılı görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı" başlıklı 17'nci maddesi şu şekildedir: "Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

10. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40’ıncı maddesi: "(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz. (...)" şeklindedir.

11. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48’inci maddesinin birinci fıkrasında: "Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir" hükmü yer almaktadır.

12. Mezkûr Yönetmelik’in "Karar türleri" başlıklı 65’inci maddesinde: "Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir." hükmü yer almaktadır.

13. Mezkûr Yönetmelik’in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67’nci maddesinde "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

14. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

15. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

16. Anayasa'nın "*Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması*" başlıklı 56'ncı maddesinde: "*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.*" hükmü yer almaktadır.

17. 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrasında: (1) *Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koğuşlarında tedavi ettirilir.*" hükmü yer almaktadır.

18. 17/6/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik'in 12'inci maddesinde; "*Hükümlüler, koğuş, oda ve eklentilerinde hekim raporuyla belgelendirilmek koşuluyla, sağlıkları için gerekli protez, ortopedik boyunluk, ortopedik yatak, solunum ve işitme cihazları, baston, tekerlekli sandalye ile kurum ve kişi güvenliği açısından sakıncası bulunmayan benzeri medikal eşyaları bulundurabilir.*" hükmü bulunmaktadır.

Başvuranın, müvekkilinin Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ve nakledildiği Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda isimlerini bilmedikleri görevlilerin insan onuruyla bağdaşmayan, ruh sağlığını bozacak nitelikteki eylemlerine maruz kaldığı iddialarına ilişkin olarak;

19. Başvuran, müvekkili A.D.T.'nin Epilepsi, dikkat eksikliği, bipolar bozukluk, zeka geriliği, antisosyal kişilik bozukluğu gibi hastalıkları olduğunu ve 2009 yılından beri psikolojik ve nörolojik tedavi gördüğünü, Espiye L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ve naklen geldiği Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda çalışan görevlilerin insan onuruyla bağdaşmayan, beden ve ruh sağlığını bozacak nitelikteki eylemlerine maruz kaldığını bu sebeple ruh sağlığının bozulduğunu iddia etmiştir.

20. Muhatap Espiye L Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü, başvuranın Kurumda kaldığı süre içerisinde görevli memurların üzerine yürüdüğünü, eline geçirdiği cisimlerle memurlara saldırdığını, küfür ve hakaretler ettiğini, oda kapısını ve penceresini yumrukladığını, pencereyi kırarak demirbaşa zarar verdiğini, olayla ilgili başlatılan soruşturma sonucunda Kurum personelinin şiddete maruz kaldığının anlaşıldığını, buna ilişkin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

evrakların sunulduğunu belirtmiştir.

21. Muhatap Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü ise, Başvuranın hükümlü A.T.D.'ye fiziksel şiddet uygulandığına dair daha önce herhangi bir müracaatı olmadığından bu konuda araştırma yapılamadığını ve konuyla ilgili soruşturma bulunmadığını beyan etmiştir.

22. Muhatap Espiye L Tipi Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü tarafından sunulan evraklar incelendiğinde, 5/5/2024 tarihinde ... koğuşunun bahçe kapısı açıldığı sırada, mahpus A.T.D.'nin görevli personele saldırdığı, görevlilere yönelik hakaret ve tehdit eylemlerinde bulunduğu, kapıyı ve pencereyi yumrukladığı, bu sırada elinden yaralandığı, görevliler tarafından müdahale edilerek mahpusun etkisiz hale getirildiği ve tedavisi için sağlık birimine götürüldüğü, bilahare mahpus A.T.D.'ye disiplin cezası verildiği, soruşturma kapsamında alınan ifadesinde mahpusun fiziki saldırıda bulunduğunu kabul ettiği anlaşılmıştır.

23. Muhatap Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yönünden ise soyut iddialar dışında, kanaat oluşturmaya yarar somut herhangi bir delil elde edilememiştir.

24. Gerek Anayasa Mahkemesi (AYM), gerekse Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında, Anayasa'nın 17'inci maddesi kapsamında değerlendirilebilecek fiziksel şiddet ve kötü muamele iddialarının somut ve tutarlı delillerle ispatlanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

25. AİHM görülen bir davada, başvuran gittiği karakolda birkaç kez yüzüne ve karnına vurulduğunu iddia etmiş, sunduğu raporda göz çukurlarında, boynunda ve sağ omzunda acı hissettiğini belirtmiştir. AİHM'e göre başvuran bu iddialarını kanıtlayan kesin ve ikna edici delil sunamamıştır; çünkü başvuranın iddia ettiği şekilde bir kötü muamelenin aynı gün kendisini muayene eden hekim tarafından görülebilecek belirgin izler bırakmış olması gerekmektedir (AİHM, *Çelik/Türkiye*, B. No: 39324/02, 20/04/2009, para. 33). Başvuranların iddia ettiği şekilde bir kötü muamele, kendisini birkaç gün sonra muayene eden hekimin gözlemleyebileceği şekilde izler bırakmadığından ve başvuranların gördüğünü iddia ettiği muameleleri yansıtmayan rapora da itiraz etmemiş olduğundan, Mahkeme başvuranların gördüklerini iddia ettikleri muamelelerin gerçekliğinden kuşkuya düşmüştür (AİHM, *Gök ve Güler/Türkiye*, B. No: 60579/00, 08/04/2008, para. 36).

26. Vekil başvuran her ne kadar, müvekkilinin insan onuruyla bağdaşmayacak şekilde kötü muamele gördüğünü ve ruh sağlığının bozulduğunu iddia etmiş ise de, iddiaları destekleyecek mahiyette herhangi bir delil elde edilemediği, bilakis mahpus A.T.D.'nin görevlilere saldırdığı ve soruşturma kapsamında alınan ifadelerin bu hususu doğruladığı, başvuran tarafından soyut iddialar dışında başkaca bir delil de sunulmadığı, bu bağlamda iddianın kesin ve ikna edici delil, bilgi ve/veya belgeler ile ispatlanamadığı, dolayısıyla başvuranın bu yöndeki iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 67'nci maddesi uyarınca kabul edilmez olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Başvuranın, Psikiyatri Hekiminin müvekkilini muayene etmediği, kötü davranarak atak geçirmesine zemin hazırladığı, müvekkilinin bu olayların tesiriyle intihar girişiminde bulunarak bileğini ve kolunu kestiği, intihar girişiminden sonra destek olmadan yürüyemez hale geldiği ve

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

temel ihtiyaçlarını dahi gideremediği, bu süreçte müvekkilinin sağlık hizmetine erişiminin engellendiği, kronik rahatsızlığının akut hale gelerek solunum cihazına bağlandığı iddialarına ilişkin olarak;

27. Başvuran, Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kaldığı süreçte psikiyatri hekiminin müvekkilini muayene etmediğini, kötü davranarak atak geçirmesine zemin hazırladığını, müvekkilinin bu olayların tesiriyle intihar girişiminde bulunarak bileğini ve kolunu kestiğini, intihar girişiminden sonra destek olmadan yürüyemez hale geldiğini ve temel ihtiyaçlarını dahi gideremediğini, bu süreçte müvekkilinin sağlık durumunun iyice kötüleştiğini ve sağlık hizmetine erişiminin engellenmesi sebebiyle birçok kronik rahatsızlığının akut hale geldiğini, sonuçta solunum cihazına bağlanmak zorunda kaldığını ve hayati risk taşıdığını iddia etmiştir.

28. Muhatap Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü, hükümlü A.T.D.'nin 21/5/2024 tarihinden itibaren değişik tarihlerde 16 defa Kurum hekimi tarafından muayene edilerek, miyalji, dispepsi, dermatit, epilepsi, anksiyete bozukluğu, esansiyel (primer) tanılarıyla reçete düzenlendiğini, 24/5/2024, 26/7/2024 ve 24/9/2024 tarihlerinde Bafra Devlet Hastanesi Noroloji polikliniğinde muayene edilerek polinöropatiler, 22/5/2024, 21/8/2024 tarihlerinde ise psikiyatri polikliniğinde muayene edilerek bipolar efektif bozukluk tanılarıyla reçete tanzim edildiğini, hükümlünün 15/9/2024 tarihinde el bileğini cam ile keserek intihar girişiminde bulunması üzerine önce Bafra Devlet Hastanesi Acil Polikliniğine daha sonra da 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama Merkezi'ne sevk edilerek plastik cerrahisi tarafından işlem yapıldığını, Bafra Devlet Hastanesi fizik tedavi ve psikiyatri polikliniklerinde tedavisinin devam ettiğini, 4/10/2024 tarihinde bacaklarındaki güçsüzlük şikayeti sebebiyle Bafra Devlet Hastanesi'nden Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'ne sevk edildiğini, yatarak tedavisi uygun görülmesine rağmen mahkum koğuşunda yer olmadığı için yatışının yapılamadığını ve bu sebeple yatış için Ankara, Kayseri, Bursa, Kocaeli ve Elazığ Şehir Hastaneleri ile yazışmalar yapılarak hükümlünün yatışı için randevu talep edildiğini, 28/10/2024 tarihinde Bafra Devlet Hastanesi Fizik Tedavi Polikliniğine sevk edildiği halde ziyaretçisinin geleceğini beyan ederek hastaneye gitmediğini, 1/11/2024 tarihinde Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'ne sevkini yapıldığını, bu hastanede yapılan muayene sonucu Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Polikliniğine yönlendirildiğini ve yoğun bakım ünitesinde yatışı yapılarak tedavisinin burada devam ettiğini belirterek ilgili sevk ve tedavi evraklarını sunmuştur.

29. AİHM, mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, K.T: 20.01.2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

30. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma devletin pozitif yükümlülüklerindendir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

31. Ceza infaz kurumunda tutulan mahpuslar bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete, kişilerin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutulmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların mahpusları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 87).

32. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hasta olmaları durumunda devletin kontrolü altında tuttuğu bu kişilere gerekli tıbbi yardımı sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi sonucunda kişinin yaşamı veya vücut bütünlüğü bakımından tehlike arz eden acil bir duruma, ağır veya uzun süreli bir acı çekmesine sebebiyet verilmiş olması, belirtilen sonuçlar ortaya çıkmamakla birlikte kişinin tıbbi yardımdan mahrum kalmış olması nedeniyle yaşadığı stres, huzursuzluk veya aşağılanma hissinin - olayın kendine has koşulları çerçevesinde- insan haysiyeti ile bağdaşmayan muamele düzeyine ulaşacak ciddiyette olması hâlinde Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği kabul edilebilir. Bu kapsamdaki değerlendirmede kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına bağlı dezavantajlı konumunun da dikkate alınması gerekir (AYM, *Hayati Kaytan*, B. No: 2014/19527, 16/11/2016, para. 44).

33. Muhatap Kurum tarafından sunulan evraklar incelendiğinde, mahpus A.T.D.'nin Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda kaldığı süreçte, 21/5/2024 tarihinden itibaren Kurum hekimi, Bafra Devlet Hastanesi, 19 Mayıs Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, Samsun Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'nin ilgili polikliniklerinde bir çok defa muayene ve tedavi edildiği, gerekli ilaçların reçete edildiği, 28/10/2024 tarihinde dilekçe vererek hastaneye gitmeyeceğini belirttiği, son olarak sağlığının kötüye gitmesi sebebiyle 1/11/2024 tarihinde Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde yatışı yapılarak tedavisine devam edildiği anlaşılmaktadır.

34. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, konuya ilişkin içtihatlar ve sunulan belgeler çerçevesinde; mahpus A.T.D.'nin tedavisi için gerekli sevk işlemlerinin makul sürede yapılarak tedavisinin planlandığı, ilgili polikliniklere yönlendirildiği ve ilaçlarının temin edildiği, bazı rahatsızlıkları sebebiyle tedavi sürecinin halen devam ettiği, bu aşamada sağlık hizmetine erişim bakımından muhatap Kuruma izafe edilebilecek kasıtlı veya kusurlu herhangi bir eylemin söz konusu olmadığı, dolayısıyla kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

Başvuranın, müvekkilinin ambulans yerine ring aracıyla hastaneye götürüldüğü, solunum cihazına bağlı iken yatağa kelepçelenerek kötü muameleyle maruz kaldığı iddialarına ilişkin olarak;

35. Başvuran, müvekkili A.T.D.'nin yürüyemez durumda iken ambulans yerine ring aracıyla yatar vaziyette hastaneye götürüldüğünü ve yolda savrulduğunu, hali hazırda hayati risk taşıdığı gerekçesiyle solunum cihazına bağlandığını, bu halde dahi yatağa kelepçelenerek kötü muamele eylemlerine devam edildiğini iddia etmiştir.

36. Muhatap Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü, 25/10/2024 tarihinde Bafra Devlet Hastanesi Acil Polikliniği'nde yapılan muayenesinde "*nörolojik muayenesi normal değerlendirilen hastanın psikiyatri kontrolü önerilir, ringle gitmesi uygundur*" şeklinde görüş bildirildiğinden başvuranın ring aracıyla

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

nakledildiğini beyan etmiştir.

37. Muhatap Samsun İl Jandarma Komutanlığı ise, sevke engel bir durum bulunduğuna dair hekim raporu ve ceza infaz kurumundan yazılı bildirim olmaması sebebiyle hükümlü A.T.D.'nin ring aracıyla sağlık kurumuna sevkini yapıldığını, sevk sırasında gerekli güvenlik tedbirlerinin alındığını, ring aracının havalandırma ve ışık yönünden yeterli seviyede olduğunu, hükümlünün kalmış olduğu yoğun bakım ünitesinin muhafazalı muayene odası olmaması, odada başka hastaların da bulunması sebebiyle, kendisine ve başkalarına zarar vermesini engellemek için kelepçe kullanıldığını, tedavi sırasında tedaviye engel olduğu gerekçesiyle hekim tarafından talep edilmesi durumunda kelepçenin çıkarılabileceğini, hükümlüye yönelik onur kırıcı veya eziyet verici herhangi bir eylemde bulunulmadığını, iddiaların soyut ve dayanaksız olduğunu, tüm uygulamaların mevzuat çerçevesinde yapıldığını belirtmiştir.

38. 5275 sayılı Kanun'un "*Hastalık nedeniyle nakil*" başlıklı 57'nci maddesinde; "(1) Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, bulunduğu yere en yakın tam teşekküllü Devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır." hükmü,

"*Nakillerde alınacak tedbirler*" başlıklı 58'inci maddesinde; "(1) Hükümlülerin kuruma veya başka bir yere götürülüp getirilmesi sırasında, halkla bir araya gelmelerine ve başkaları tarafından görülmelerine engel olacak tedbirler alınır. (2) Hükümlü, havalandırma ve ışık durumu yetersiz araçlarla, eziyet verici veya onur kırıcı şekilde nakledilemez. Nakil sırasında alınacak tedbirler, hükümlünün firarını önleyici ve yukarıdaki fıkra yazılı engelleri gerçekleştirici sınırları aşamaz, birbirleriyle ve görevlilerle herhangi bir tartışmaya girmelerini engelleyici boyutları geçemez." hükmü,

"*Zorlayıcı araçların kullanılması*" başlıklı 50'inci maddesinde; "(1) Hiçbir hâlde zincir ve demire vurmak tedbir olarak uygulanmaz.

Kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçlar; a) Yetkili makamın önüne getirildiğinde çıkarılmak kaydıyla, sevk ve nakil sırasında kaçmayı önlemek için, b) Hekimin talimat ve gözetiminde olmak üzere tıbbî nedenlerle, c) Diğer kontrol usûllerinin yetersizliği hâlinde hükümlünün kendisine veya başkalarına zarar vermesine veya eşyayı tahrip etmesine engel olmak için kurum en üst amirinin emriyle, kullanılabilir." hükmü bulunmaktadır.

39. Yukarıda yer verilen mevzuata göre, mahpusların sağlık nedeniyle sevki ve tedavisi sırasında, firar, kendisine veya başkalarına zarar verme, eşyaları tahrip etme ihtimalleri gözetilerek, kelepçe dahil diğer kısıtlayıcı önlemlerin alınabileceği, yetkili makam önünde veya tıbbi nedenlerle hekim tarafından talep edilmesi halinde ancak kelepçenin çıkarılabileceği kabul edilmektedir.

40. Yine mevzuatta, mahpusların nakli sırasında kullanılan araçların güvenlik, havalandırma ve ışık durumunun insan onuruna yakışır şekilde olması gerektiği vurgulanmış, ambulansla nakledilmesi gerektiğine dair herhangi bir zorunluluğa yer verilmemiştir.

41. Mahpus A.T.D.'nin 25/10/2024 tarihinde Bafra Devlet Hastanesi Acil Polikliniği'nde yapılan muayenesi sonrasında, nörolojik bulguların normal olduğu, psikiyatri polikliniğinde kontrol önerildiği ve ringle naklinin uygun olduğu yönünde görüş bildirildiği, 1/11/2024 tarihinde ise Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yoğun Bakım Ünitesinde yatışı yapılarak tedavisine devam edildiği, bu süreçte mahpusun

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kaldığı oda hükümlü odası olmadığından ve odada başka hastalar da bulunduğundan kısıtlayıcı araç olarak kelepçe kullanıldığı, kelepçenin çıkarılmasına dair herhangi bir hekim talebi de olmadığı anlaşılmaktadır.

42. Muhatap Kurumların konuya ilişkin izahatları, sunulan belgeler ve mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, mahpus A.T.D.'nin hastane sevkinin ring aracıyla yapılması ve tedavi sırasında kısıtlayıcı önlem olarak kelepçe uygulanması şeklindeki Muhatap kurum işlemlerinin mevzuata uygun olduğu ve kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

Başvuranın, infazın ertelenmesi talebinin reddi ve ölçsüz tutukluluk kararı sebebiyle müvekkilinin tedavi edilemediği ve sakat kaldığı iddialarına ilişkin olarak;

43. Başvuran, müvekkili A.T.D. hakkında verilen ölçsüz tutuklama ve infazın ertelenmesi talebinin reddi yönündeki kararlar sebebiyle müvekkilinin tedavi olamadığını, kalıcı olarak sakatlandığını iddia etmiştir.

44. 5275 sayılı Kanun'un 16 ve 17'inci maddelerine göre cezanın infazının ertelenmesi kararı, yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkindir.

45. Anayasa'nın 9'uncu ve 138'inci maddelerinde; yargı yetkisinin münhasıran mahkemelerin uhdesinde olduğu ve bu yetkinin kullanılmasıyla ilgili hiçbir organ, makam, merci veya kişinin mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır.

46. Başvuranın iddia ve talebi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde, talebin yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin olduğu, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ile Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereği Kurumun görev alanına girmediği ve inceleme şartları taşımadığı gerekçesiyle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

25/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: